

INFORME FINAL PROJECTE RIMDA “LA LECTIO, LA QUESTIO I LA DISPUTATIO PER FOMENTAR L’ESPERIT CRÍTIC I LA CAPACITAT DIALÈCTICA”

Codi: 2022PID-UB/011

Grups Implicats: Grup de Recerca en Pensament Pedagògic Social i Contemporani

Durada: 4 mesos – Primer semestre

Responsable: Ferran Sánchez Margalef

Ensenyament: Pedagogia

Assignatures: Pensament Pedagògic Social i Contemporani, Història de l’Eduació i Gestió Cultural

PDI implicat: Jordi Garcia, Cristian Martínez, Jordi Brasó, Ferran Sánchez, Èric Ortega, Isabel Vilafranca, Enric Prats

Alumnat implicat: 106 estudiants

Finalitat: Motivar i incentivar la sensibilitat humanista a la carrera de Pedagogia

Objectius:

- 1) Pensar i analitzar el present des d’una perspectiva humanística.
- 2) Desenvolupar el pensament crític i les habilitats dialèctiques.
- 3) Fomentar les humanitats i el saber clàssic en els estudis pedagògics.

Desenvolupament de l’actuació: Setembre (fase 1): Durant la primera sessió de l’assignatura, el professor/a va presentar el projecte, va explicar la metodologia que es seguiria i les diferents fases.

Octubre (fase 2): Al llarg del mes d’octubre es va realitzar una sessió (2h) dedicada a la *lectio* i a la *questio*. Era imprescindible que els estudiants portessin llegida la lectura amb les idees principals identificades. La sessió va començar demanant als estudiants les idees fonamentals cercades. A continuació, es va passar a la lectura dels paràgrafs més rellevants del text i a donar les explicacions oportunes sobre el significat, sobre el contingut i sobre les possibles interpretacions. Els últims 30 minuts de classe es van reservar per a que el professor plantegés les *questiones* trascendents immanents en el text

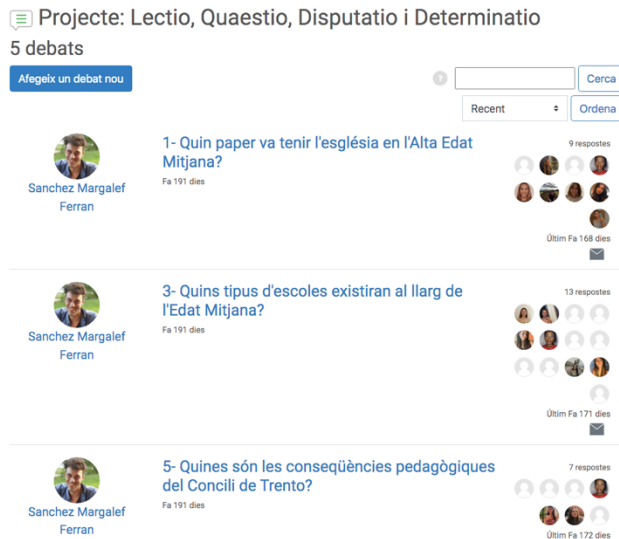
o aquelles que, arran del text, poguessin motivar la reflexió i comprensió d'algun fenomen pedagògic actual.

Novembre (fase 2): Una de les sessions de novembre (2h) va quedar reservada per a la *disputatio*. En aquest moment, es van reprendre les qüestions plantejades durant l'última part de la sessió anterior i els estudiants van argumentar la seva anàlisi i posicionament vers les preguntes plantejades. Cada estudiant va realitzar, com a mínim, una intervenció en tres de les preguntes plantejades.

Desembre (fase 3): Finalment, en la darrera fase, després de la *lectio*, la *questio* i la *disputatio*, el professor/a va obrir un espai de debat al fòrum per a cada pregunta plantejada. Cada estudiant va fer, com a mínim, una intervenció en algun dels espais creats que reflecteixi l'anàlisi crítica dels conceptes treballats.

- **Resultats:** Els resultats s'han obtingut quantitativament a través del qüestionari i les rúbriques per a avaluar les diferents intervencions realitzades a classe i en els fòrums de debat. Els resultats més significatius del qüestionari que ens ha permès avaluar el projecte són els següents. Hem seleccionat la resposta més comuna entre tots els estudiants de cada pregunta i veiem que els resultats del qüestionari indiquen que els estudiants han valorat, en general, de manera satisfactòria la formació rebuda i les dinàmiques realitzades. Això no obstant, en la seva majoria, no consideren que el projecte ajudi a comprendre i interpretar fenòmens pedagògics i desenvolupar l'esperit crític i la capacitat dialèctica. Més enllà, valoren favorablement el projecte per a treballar la Història de l'Educació. En canvi, atorguen poca importància a les humanitats en la seva formació pedagògica tot i que sí reconeixen que el projecte els ha ajudat a comprendre la importància de les humanitats en la seva formació.

Exemple:

Imatge 1: Captura de pantalla de tres fòrums diferents
Font: Elaboració Pròpia

Metodologia: S'ha utilitzat una metodologia quantitativa a l'hora d'avaluar les diferents aportacions tant de la disputatio (debat oral) com de la determinatio (comentari al fòrum de debat). L'avaluació s'ha realitzat mitjançant dues rúbriques per a qualificar els estudiants i un qüestionari per a que aquests valoressin el projecte. Exemple:

QÜESTIONARI DEL PROJECTE: "PENSAR DES DE LA CULTURA HUMANÍSTICA TOT REVISITANT LA UNIVERSITAT MEDIEVAL"

Gènere: Edat: Curs: Estudis anteriors:

1- Com valoreu la formació rebuda en aquest projecte?

NEGATIVAMENT	MILLORABLE	ADEQUADA	SATISFACTORIA	EXEL-LENT
--------------	------------	----------	---------------	-----------

2- Com valoreu els exercicis i dinàmiques realitzades en aquest projecte?

NEGATIVAMENT	MILLORABLES	ADEQUATS	SATISFACTORIS	EXEL-LENTS
--------------	-------------	----------	---------------	------------

3- Creus que el projecte és adient per a comprendre i interpretar fenòmens pedagògics i desenvolupar l'esperit crític i la capacitat dialèctica?

NO	D'ALGUNA MANERA	MÉS O MENYS	BASTANT	SÍ
----	-----------------	-------------	---------	----

Imatge 2: Captura de pantalla del qüestionari emprat
Font: Elaboració pròpia

- **Conclusions:** A continuació exposem les conclusions en funció del objectius que ens havíem marcat:

S'ha complert l'objectiu de "Pensar i analitzar el present des d'una perspectiva humanística" ja que en un percentatge major del 75% els estudiants han aprovat el projecte i, per tant, han obtingut una qualificació satisfactòria en la disputatio i determinatio.

2)Desenvolupar el pensament crític i les habilitats dialèctiques.

Considerem que no s'ha complert aquest objectiu doncs, com ens mostren els resultats dels qüestionaris, els propis estudiants no atorguen a les humanitats el potencial suficient com per a assolir l'esperit crític. A més, els diferents docents que hem posat en marxa el projecte hem pogut constatar, com a patró comú, que alguns estudiants han tingut problemes significatius a l'hora d'expressar-se oralment.

3)Fomentar les humanitats i el saber clàssic en els estudis pedagògics.

Aquest projecte ha estat plenament humanístic al voler revisitar i rescatar pràctiques de la universitat medieval. D'aquesta manera, s'ha hagut de recórrer a lectures i pensament de diferents autors clàssics que estan en sintonia amb el pensament humanista.

Valoració: En termes generals, tant els estudiants com els professors implicats, fem una valoració molt positiva del projecte ja que ens ha permès treballar els continguts d'Història de l'Educació, Gestió Cultural i de Pensament Pedagògic Social i Contemporani des d'una metodologia emprada a la universitat medieval que, no obstant això, hem repensat per a adaptar-la al ritma creixent tecnològic de la societat actual.

- **Continuïtat i elements de millora:** El projecte pot aplicar-se també en altres assignatures de Teoria i Història de l'Educació i en totes aquelles que vulguin treballar quelcom des d'una perspectiva humanista.

A més, també pot ajustar-se a les exigències horàries, doncs, l'última fase (la determinatio) podria evitar-se depenent de quina fos la temàtica treballada.

Com a element de millora apuntem que seria interessant que fossin els estudiants, i no el professor, els que aporten les qüestions a la sessió de la questio.

- **Difusió de l'experiència:** Hem realitzat sessions informatives amb els altres membres del grup de recerca per a valorar si estenem la implementació del projecte a altres assignatures i estem valorant de publicar un article que reculli l'experiència del projecte

Finalment, adjuntem el cronograma que vam utilitzar durant el projecte. Totes les fases s'han complert en el termini establert.

	SET/2022	OCT/2022	NOV/2022	DES/2022
PRESENTACIÓ (FASE 1)				
LECTIO I QUESTIO (FASE 2)				
DISPUTATIO (FASE 2)				
COMENTARI AL FÒRUM (FASE 3)				
QÜESTIONARI (FASE 3)				
AVALUACIÓ (FASE 2 I 3)				

Imatge 3: Caputra de Pantalla del cronograma
Font: Elaboració pròpia

ANNEXES

ANNEX – 1. QÜESTIONARI DEL PROJECTE: “PENSAR DES DE LA CULTURA HUMANÍSTICA TOT REVISITANT LA UNIVERSITAT MEDIEVAL”

Gènere: Edat: Curs: Estudis anteriors:

1- Com valoreu la formació rebuda en aquest projecte?

NEGATIVAMENT	MILLORABLE	ADEQUADA	SATISFACTORIA	EXCEL·LENT
--------------	------------	----------	---------------	------------

2- Com valoreu els exercicis i dinàmiques realitzades en aquest projecte?

NEGATIVAMENT	MILLORABLES	ADEQUATS	SATISFACTORIS	EXCEL·LENTS
--------------	-------------	----------	---------------	-------------

